TRÄSKYDD

AKTUELLT FRÅN TRÄSKYDDSINSTITUTET

ISSN 0284–8457

NR 5 1991-12-19

INFORMATIONSTRÄFFAR OM IMPREGNERAT TRÄ OCH MILJÖRESTRIKTIONER

Vi påminner om Svenska Träskyddsinstitutets och Svenska Träskyddsföreningens informationsträffar om Kemikalieinspektionens föreskrifter om träskyddsbehandlat virke som träder i kraft 1 januari 1992. Träffarna äger rum i:

• **Skellefteå, Expolaris Center**	**måndagen den 13 januari 1992**
• **Östersund, SARA Hotel Winn**	**tisdagen den 14 januari 1992**
• **Falun, SARA Hotel Grand**	**onsdagen den 15 januari 1992**
• **Stockholm, Foresta Konferenscenter**	**måndagen den 20 januari 1992**
• **Borås, Statens Provningsanstalt**	**onsdagen den 22 januari 1992**
• **Växjö, SARA Hotel Statt**	**torsdagen den 23 januari 1992**

Informationsträffarna vänder sig i första hand till producenter av impregnerat trä, men även andra intresserade är välkomna.

Utöver information och diskussion kring föreskrifterna kommer annan aktuell branschinformation att ges. Programmet innehåller:

- **Kemikalieinspektionens föreskrifter om träskyddsbehandlat virke. Vad innebär de i praktiken? Hur skall de tolkas? Konsekvenser och effekter m m.**
- **Träskyddsbranschens framtid sedd med positiva ögon: bra träråvara, bra träskydd, bra anläggningar, fixering och torkning samt kvalitetsmärkning och information.**
- **Svenska Träskyddsföreningen. Information om medlemsskap och aktiviteter.**

För mer information hänvisas till Kent Nilsson, tel 08-790 98 53, fax 08-10 80 81

SVENSKA TRÄSKYDDSINSTITUTET • BOX 5607 • 114 86 STOCKHOLM

TEL 08-790 97 00 • TELEFAX 08-10 80 81 • TELEX 14445 TRATEK S

Användning av olika medelstyper i olika klasser

Som vi skrev i föregående Aktuellt får under en övergångsperiod 1992-93 virke som behandlats med träskyddsmedel som innehåller kromföreningar (CC-, CCB-, CCP-medel), men inte arsenikföreningar, användas generellt för ovan mark konstruktioner, om synnerliga skäl finns från träskyddssynpunkt. ***Från och med 1 januari 1994 gäller samma villkor för de krombaserade medlen som för de arsenikbaserade medlen.***

För att poängtera vad som gäller under övergångsperioden 1992-1993 har vi förtydligat tabellen över möjligheten att använda olika impregneringsmedel enligt nedan.

Översikt över möjligheten att använda olika träskyddsmedel i Sverige fr o m 1992

Träskyddsmedelstyp	Träskydds-klass	År 1992	1993	1994
Krom- och arsenikfria	AB	+	+	+
(T ex: Kemwood CT 86, Kemwood KB 75,	A	+	+	+
Mitrol 48 Tryck*)	M	o	o	o
CCB-typ (koppar, krom, bor)	AB	(+)	(+)	–
(T ex: Celcure M, Tanalith CBC Pasta)	A	+	+	+
	M	o	o	o
CCP-typ (koppar, krom, fosfor)	AB	(+)	(+)	–
(T ex: Kemwood KCP Pasta, Rentokil P50)	A	+	+	+
	M	o	o	o
CC-typ (koppar, krom)	AB	(+)	(+)	–
(T ex: Celcure O, Kemwood KC 73, Tanalith CC)	A	+	+	+
	M#	+	+	+
CCA-typ (koppar, krom, arsenik)	AB	–	–	–
(T ex: K33-medel, Celcure A/C33, Tanalith CCA	A	+	+	+
Pasta, Tanalith CCA oxid typ C)	M	+	+	+
Kreosot	A	–	–	–
	M	–	–	–

Teckenförklaring

+ medelstypen kan användas som hittills
(+) medelstypen kan användas som hittills om det utifrån användarens egen bedömning finns synnerliga skäl från träskyddssynpunkt
– medelstypen kan användas med vissa restriktioner enligt Kemikalieinspektionens föreskrifter om träskyddsbehandlat virke
o medelstypen kan inte användas för närvarande eftersom godkända medel saknas

Fotnoter

* Mitrol 48 Tryck är inte godkänt för träskyddsklass A
\# Endast Celcure O har godkännande för träskyddsklass M

KEMI
KEMIKALIEINSPEKTIONEN

ALLMÄNNA RÅD

ISSN 0283-3212

1991:4

Kemikalieinspektionens allmänna råd till föreskrifterna (KIFS 1990:10) om träskyddsbehandlat virke

Inledning

Användningen av virke som behandlats med bekämpningsmedel för träskydd medför förr eller senare en spridning av biologiskt aktiva ämnen till miljön. Det är viktigt att minska denna spridning, särskilt av de från miljösynpunkt mest riskabla ämnena.

Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 1990:10) om träskyddsbehandlat virke riktar sig till alla som använder träskyddsbehandlat virke. De innehåller särskilda begränsningar i användningen av virke som behandlats med vissa medel samt krav på försiktighetsmått vid användningen av allt slags träskyddsbehandlat virke.

Föreskrifterna innehåller också regler för alla som yrkesmässigt säljer träskyddsbehandlat virke.

Föreskrifterna är straffsanktionerade.

Om bekämpningsmedel

Förordningen (1985:836) om bekämpningsmedel innebär i princip att ett bekämpningsmedel, till skillnad från andra kemiska produkter, inte får säljas förrän det har godkänts av kemikalieinspektionen. Anledningen till denna förhandsgranskning är att bekämpningsmedel är avsedda att påverka levande organismer i miljön, och därför har farliga inneboende egenskaper.

När ett bekämpningsmedel godkänns bestämmer kemikalieinspektionen

spektionen i de s k användningsvillkoren vad medlet får användas till. De bekämpningsmedel för träskydd, som innehåller arsenik, krom eller kreosot, får t ex användas endast i särskilt krävande träskyddsfall.

Hälso- och miljöaspekter på arsenik, krom, koppar och kreosot

Arsenik har en extremt hög giftighet för alger. Halterna av arsenik är i många svenska vatten lika hög eller högre än de halter som i experiment ger effekter på planktonalger och påväxtalger. Det innebär att varje ökning kan skada algerna som är en mycket viktig länk i näringskedjan.

Oorganisk arsenik har mycket hög akutgiftighet för däggdjur och kan framkalla cancer hos människa. Hos vissa försöksdjur har fosterskador konstaterats.

En del kromföreningar är mutagena, kan framkalla cancer hos människa vid inandning och ge upphov till kontaktallergi. Förhöjda halter av krom har även påvisats i flertalet miljömedia. Krom är bioackumulerbart och toxiskt för akvatiskt liv och för däggdjur.

Koppar har en hög giftighet för akvatiska växter och djur. Bakgrundshalterna av koppar i ytvatten ligger i många fall nära de halter som kan ge effekter på akvatiska organismer.

Kreosot är en blandning av flera hundra ämnen. Ett trettiotal av de ämnen som identifierats i kreosot är mutagena och cancerframkallande i djurförsök. Blandningen har av kemikalieinspektionen klassificerats som cancerframkallande. Kreosotens giftighet kan bero på enskilda ämnen eller på samverkande effekter mellan de ingående ämnena. Kreosot har hög giftighet för vissa vattenlevande organismer. Flertalet av huvudkomponenterna i kreosot har även visat sig kunna bioackumuleras.

Kreosot fixeras inte på samma sätt som krom och arsenik i det behandlade virket. Den finns därför tillgänglig på ytan av virket. Kreosot är starkt hudirriterande. Hudkontakt i kombination med solexponering kan ge svårartade eksem. Långvarig eller ofta upprepad exponering kan orsaka blåsbildning och överkänslighet med allvarligt eksem.

Avfall

Spridningen av ämnen från bekämpningsmedlet sker dels genom urlakning medan virket är i bruk och dels när virket slutligen blir avfall.
När en konstruktion med träskyddsbehandlat virke har tjänat ut finns bekämpningsmedlet oftast kvar i träet. Det är därför viktigt att avfallet tas omhand på rätt sätt. Bland bekämpningsmedel som f n används vid svenska impregneringsverk är det främst arsenik, koppar och krom som erbjuder de största problemen när virket blir avfall. Omhändertagandet av förbrukat virke behöver ske under väl kontrollerade former för att undvika att dessa ämnen sprids i miljön.

Kommentarer till paragraferna

I fortsättningen återges föreskriftstexten i tonade rutor. I anslutning till dessa finns kommentarer och allmänna råd, som anger hur man kan eller bör göra för att uppfylla de bindande kraven i föreskrifterna.

> 1 § Dessa föreskrifter gäller virke och annat trämaterial som behandlats med bekämpningsmedel till skydd mot angrepp av svampar, bakterier, insekter eller marina organismer (träskyddsbehandlat virke).
>
> Föreskrifterna gäller även importerat träskyddsbehandlat virke. Bestämmelserna i 4 - 11 §§ gäller inte träskyddsbehandlat virke som exporteras.

Föreskrifterna gäller alla typer av trämaterial, t ex rundvirke, sågat virke, laminat eller träbaserade skivmaterial, som behandlats med bekämpningsmedel i träskyddssyfte. Här definieras sådant trämaterial som *träskyddsbehandlat virke*.

Det importerade virket regleras på samma sätt som virke behandlat i Sverige. De bestämmelser, som riktar sig till överlåtelse- och användarledet, gäller däremot inte virke som exporteras.

Allmänna råd 1991:4

> **2 §** Den som bedriver yrkesmässig träskyddsbehandling med bekämpningsmedel skall vidta de åtgärder som behövs för att säkerställa att virket inte lämnas ut i strid med bestämmelserna i 3 §. Motsvarande skyldigheter åligger den som yrkesmässigt importerar träskyddsbehandlat virke.
>
> **3 §** Träskyddsbehandlat virke får inte lämnas ut från behandlingsanläggning om virket inte är yttorrt och i allt väsentligt smetfritt eller innan eventuell fixering av bekämpningsmedlet har avslutats.

Bestämmelserna i 2 och 3 §§ gäller oavsett om det är fråga om doppning, tryck-, vakuum- eller annan impregneringsprocess och oavsett vilken torkningsprocess som används. De gäller också oberoende av vilket bekämpningsmedel som har använts för behandlingen. Den som bedriver verksamheten väljer själv vilka åtgärder som bäst passar för hans verksamhet. Det kan vara en rutin för just denna form av kvalitetssäkring eller ingå i ett mera omfattande kvalitetssäkringssystem. Som ett minimum krävs att åtgärderna säkerställer att virket inte lämnas ut för tidigt.

Bestämmelserna gäller också för den som importerar träskyddsbehandlat virke och lämnar ut det för vidare leverans.

Torktiden kan variera beroende på behandlingsmetod, träskyddsmedel, virkesdimension, träslag, egenskaper hos virket, temperaturförhållanden, torkmetod m m.

Vissa bekämpningsmedel för träskydd är avsedda att fixeras, så att medlet blir bundet i träet. För virke som behandlats med sådana medel krävs dessutom att fixeringen är avslutad. Fixeringstiden beror bl a av bekämpningsmedlets sammansättning, koncentration, pH-värde i virket, träslag och temperatur. Fixeringstiden kan variera från några timmar vid torkning i virkestork upp till flera veckor vid utomhustorkning.

Även om generellt giltiga mätmetoder saknas, t ex för fixering, finns en omfattande erfarenhet i träskyddsbranschen. Den bör kunna läggas till grund vid utformningen av åtgärderna.

> 4 § Träskyddsbehandlat virke får inte tas i bruk för yrkesmässig användning om virket inte är yttorrt och i allt väsentligt smetfritt eller innan eventuell fixering av bekämpningsmedlet har avslutats.

Ansvaret för torkning, fixering m m ligger enligt 2 och 3 §§ på den som utfört behandlingen eller importerat virket. Alla som yrkesmässigt använder träskyddsbehandlat virke har enligt 4 § dessutom ett självständigt ansvar för att sådant virke inte tas i bruk om det inte uppfyller kraven. Bestämmelsen gäller också för den som importerar träskyddsbehandlat virke för egen yrkesmässig användning.

> 5 § Den som använder träskyddsbehandlat virke skall noga överväga behovet samt vid konstruktion och virkesval se till att användningen leder till så liten belastning på hälsa och miljö som möjligt.

Själva träskyddsmedlen omfattas av den s k utbytesregel som nyligen införts i 5 § lagen (1985:426, ändrad 1990:239) om kemiska produkter. Genom utbytesregeln, som är ett förtydligande till den s k substitutionsprincipen, har ett försiktighetsmått lyfts fram särskilt: Sådana produkter skall undvikas som kan ersättas med mindre farliga.

Till följd av bestämmelserna i 2 § förordningen (1985:835, ändrad 1990:241) om kemiska produkter gäller utbytesregeln också vid yrkesmässig hantering och import av *träskyddsbehandlat virke*.

Bestämmelserna i 5 § föreskrifterna fyller ut försiktighetsmåtten i lagen och förordningen. Den som använder träskyddsbehandlat virke är skyldig att noga överväga behovet. Ett sätt att minska belastningen på hälsa och miljö kan vara att använda virke behandlat med mindre farliga träskyddsmedel. Ett andra sätt är att gå över till virke som behandlats med mindre mängd träskyddsmedel. Ett tredje sätt är att helt undvika träskyddsbe-

Allmänna råd 1991:4

handlat virke med hjälp av en sådan träbyggnadsteknik som förebygger fuktproblemen effektivt. Ett fjärde sätt är att använda andra material än trä, t ex stål, betong och kompositmaterial. Ett exempel där en övergång till andra material redan har skett är användningen av betong till järnvägssyll.

Om träskyddsbehandlat virke väljs bör träskyddsmedlets effektivitet och långtidsverkan stå i en rimlig proportion till det aktuella virkets förväntade tekniska livslängd. Virke med klena dimensioner som är behandlat med långtidsverkande träskyddsmedel kommer ofta att behöva bytas ut p g a mekaniska påfrestningar, sprickbildning m m långt innan skyddseffekten av medlet har upphört. I så fall är träskyddet överdimensionerat. Träskyddsbehandlat virke kan ofta helt undvikas i konstruktioner som man vet kommer att bli kortlivade av andra skäl än rötangrepp.

6 § Virke som behandlats med bekämpningsmedel som innehåller arsenik- eller kromföreningar får användas endast när det behöver ha ett långvarigt skydd

1. där det är nedgrävt eller på annat sätt fast anbringat i varaktig kontakt med fuktig mark eller vatten,

2. i bryggdäck och andra marina anläggningar,

3. i fast anbringade säkerhetsanordningar till skydd mot olycksfall,

4. där det blir svårutbytbart efter inbyggnad i fukthotad miljö, t ex i syllar på plintar och betongplattor, i bottenbjälklag och liknande inbyggnadsdelar.

All annan användning av sådant virke är förbjuden.

Användningen av arsenik- och krombehandlat virke kan, förutom de risker en felaktig hantering redan på kort sikt kan innebära, i ett längre perspektiv medföra en belastning på hälsa

och miljö. Försurningen av nederbörd och mark kan öka urlakningen av de träskyddande ämnena som därmed blir biologiskt tillgängliga och kan tas upp av växter, djur och människor. Vid okontrollerad förbränning av behandlat trä sprids arsenik och krom via rökgaser och aska till luften och marken.

Virke som behandlats med bekämpningsmedel som innehåller arsenik- eller kromföreningar får därför bara användas där ett särskilt effektivt skydd behövs. De tillåtna fallen anges i 6 § 1-4.

Exempel på förbjuden användning av virke som behandlats med krom- eller arsenikmedel är trädgårdsmöbler, trall utan markkontakt eller i torr miljö, huspaneler, dörrar och fönstersnickerier. Andra exempel är sådana delar av altaner, vindskydd m m där virket inte har varaktig kontakt med fuktig mark eller vatten.

> 7 § Innan 30 år har gått efter impregneringen, får virke som behandlats med bekämpningsmedel som innehåller kreosot endast användas i yrkesmässig verksamhet till järnvägssyll eller som rundvirke till linjebyggnad eller marina anläggningar. Därefter får virket återanvändas också i annan än yrkesmässig verksamhet, men endast för sådana ändamål som anges i 6 § 1 och 2.

Enligt 7 § får kreosotbehandlat virke under de första 30 åren efter impregneringen endast användas i yrkesmässig verksamhet som järnvägssyll eller stolpar. Därefter bör en betydande urlakning av kreosoten har skett, åtminstone ur träets ytligare delar, och virket får därför i vissa fall användas också i annan än yrkesmässig verksamhet. Virke som impregnerats med kreosot för mer än 30 år sedan får användas av privatpersoner endast i de fall som anges i 6 § 1 och 2.

Bestämmelserna innebär att kreosotimpregnerat virke inte heller 30 år efter impregneringen kan användas till lekställningar, bänkar, trädgårdsmöbler och liknande. Även om kreosotimpregnerat virke används på ett sätt som gör att det är att betrakta som nedgrävt eller i varaktig kontakt med fuktig mark, måste man ta

Allmänna råd 1991:4

hänsyn till riskerna i det enskilda fallet. Det är t ex olämpligt att "kanta" ett grönsaksland med sådant virke. Kreosotbehandlat virke bör vidare undvikas i anslutning till bostäder, djurstall och platser där barn ofta vistas.

> **8 §** Träskyddsbehandlat virke får inte yrkesmässigt marknadsföras, saluhållas eller överlåtas för sådana ändamål som enligt dessa föreskrifter är otillåtna.

Bestämmelserna i 8 § gäller åtgärder som är avsedda att påverka efterfrågan på träskyddsbehandlat virke.

> **9 §** Den som yrkesmässigt överlåter träskyddsbehandlat virke skall lämna skriftlig information om
>
> 1. de begränsningar i användningen som enligt 5 - 7 §§ gäller för virket,
>
> 2. vid vilken anläggning träskyddsbehandlingen utförts,
>
> 3. vilka verksamma beståndsdelar som ingår i träskyddsmedlet,
>
> 4. vilken bearbetning virket är lämpligt respektive olämpligt för,
>
> 5. hälsorisker vid bearbetning och annan hantering av virket,
>
> 6. lämpliga skyddsåtgärder,
>
> 7. åtgärder för omhändertagande av avfall från virket.

Ett stort antal människor kommer i kontakt med träskyddsbehandlat virke. För att kunna hantera virket säkert behöver de

åtminstone den information som föreskrivs i paragrafen. Arbetsgivare behöver motsvarande information så att de kan förebygga att anställda utsätts för ohälsa. För skyddet av den yttre miljön är det viktigt att användarna får information om hur uttjänt virke kan tas om hand.

Informationsskyldigheten gäller också importerat träskyddsbehandlat virke som överlåts yrkesmässigt.

Ett viktigt moment i information är upplysningarna om vilka begränsningar som enligt 5-7 §§ föreskrifterna gäller för virket. Därigenom bör användarens val av lämpligt och tillåtet träskydd underlättas.

10 § Den information som avses i 9 § skall finnas på varje virkesbunt.

11 § Där träskyddsbehandlat virke saluhålls för avhämtning utan att vara buntat skall den information som avses i 9 § finnas på anslag vid virket. Dessutom skall blad med informationen finnas kostnadsfritt tillgängliga för den som hämtar virke.

Föreskrifterna kräver inte märkning direkt på varje trästycke. Vissa delar av informationen, t ex om behandlande anläggning och om använt medel, kan dock enligt standard komma att märkas i klartext direkt på träet.

12 § Bestämmelser om ansvar och förverkande på grund av överträdelse av dessa föreskrifter finns i lagen (1985:426) om kemiska produkter.

Sedan föreskrifterna trätt i kraft blir det straffbart att bygga med träskyddsbehandlat virke i strid med föreskrifterna. Brott mot föreskrifterna kan enligt 20 § 2 lagen (1985:426) om kemiska produkter straffas med böter eller fängelse i högst ett år.

Allmänna råd 1991:4

Övergångsbestämmelser

1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 januari 1992.

2. Bestämmelserna i 5 - 7 §§ gäller inte i konstruktioner eller motsvarande vilka färdigställts innan föreskrifterna trätt i kraft.

3. Intill utgången av år 1993 får virke, som behandlats med bekämpningsmedel som innehåller krom- men inte arsenikföreningar, i den mån det finns synnerliga skäl från träskyddssynpunkt användas trots bestämmelserna 6 § och i användningsvillkoren för bekämpningsmedlet.

Punkten 3 i övergångsbestämmelserna erbjuder under en övergångstid en lösning i svåra träskyddsfall där föreskrifterna hindrar användning av arsenikbehandlat virke. Det ankommer på var och en som använder virke med stöd av denna bestämmelse att på eget ansvar bedöma om det finns synnerliga skäl från träskyddssynpunkt i hans fall.

Allmänna råd

till Kemikalieinspektionens föreskrifter om träskyddsbehandlat virke har nu givits ut av Kemikalieinspektionen. Vi bifogar dessa till detta Aktuellt.

Allmänna råd är **icke bindande regler** som anvisar hur en person eller myndighet lämpligen kan förfara i vissa hänseenden men där det ändå står den enskilde eller myndighet fritt att välja en annan väg för att nå det önskade resultatet.

De Allmänna råden kan rekvirereras från Allmänna Förlaget AB, 106 47 Stockholm, tel 08-739 96 30, fax 08-739 95 48.

Statistik 1991

Ännu ett produktionsår närmar sig sitt slut. Träskyddsinstitutet kommer i vanlig ordning att samla in och sammanställa industrins produktionssiffror för 1991. Har turbulensen på miljöområdet inverkat på produktionsvolymerna? Detta hoppas vi skall besvaras med statistikinsamlingen. Förutsättningen är naturligtvis att alla impregnerare besvarar enkäterna snabbt och skickar in sina svar.

Statistikblanketten kommer att skickas ut till alla impregneringsföretag i januari 1992. Låt den inte bli liggande på Ditt skrivbord utan fyll i och skicka in den med en gång. Det tar inte mer än en kvart.

Frågor besvaras av Kent Nilsson, tel: 08-790 98 53.

Kurs i Träskydd och Impregnering

Träskyddsinstitutets årliga "Impregneringsmästarkurs" går av stapeln mellan den 4-6 februari 1992. I vanlig ordning håller vi till på Institutionen för virkeslära vid Sveriges Lantbruksuniversitet i Uppsala.

Kursen vänder sig i första hand till impregneringsoperatörer, arbetsledare m fl inom träimpregneringsindustrin men även försäljare och teknisk personal hos träskyddsmedelsleverantörer samt andra träskyddsintresserade hos organisationer, myndigheter, forskningsinstitutioner etc är välkomna.

Kursen ger Dig grundläggande teoretiska kunskaper om vedanatomi, träförstörande organismer, träskyddsmedel, träimpregneringsteknik samt miljö- och arbetarskydd i samband med träimpregnering. Utöver de teoretiska kunskaperna övas praktiskt hur intern driftkontroll kan utföras vid olika typer av impregneringsanläggningar. Genom egna försöksimpregneringar kommer även de teoretiska kunskaperna att praktiskt belysas.

En fullständig kursinbjudan med program och anmälningskort bifogas detta utskick av Aktuellt från Träskyddsinstitutet.

Behöver Du ytterligare upplysningar kontakta Kent Nilsson, tel: 08-790 98 53 eller UllaBritt Kronberg, tel: 08-790 98 52.

NY VD TILL TRÄSKYDDSFÖRENINGEN

Jägmästare Eva Esping, f n anställd vid Svenska Trävaruexportföreningen, har utsetts till verkställande direktör vid Svenska Träskyddsföreningen med tillträde den 1 februari 1992.

NYA RAPPORTER FRÅN TRÄSKYDDSINSTITUTET

Från Träskyddsinstitutet har nyligen utgivits följande rapporter:

Meddelande 164: Fältförsök med träskyddsmedel. 1988 års revision.
Författare: Östen Bergman och Frans Mazur, Sveriges Lantbruksuniversitet

Rapporten redovisar resultat från fältprovningar med träskyddsmedel.

Internrapport 91-10-10: Användningen av träskyddsmedel i Sverige till produktion av impregnerat trä för inhemsk förbrukning 1900-1990.
Författare: Kent Nilsson

I rapporten redovisas vilka mängder av träskyddsmedel och aktiva komponenter som använts i Sverige under innevarande sekel.

Rapporterna kan beställas från Träskyddsinstitutet. Använd beställningskupong på sista sidan.

SVENSKA TRÄSKYDDSFÖRENINGEN 50 ÅR

Måndagen den 9 december firade Svenska Träskyddsföreningen sin 50-åriga tillvaro med en jubileumstillställning på Sällskapet i Stockholm med drygt 50-talet deltagare.

Festligheterna inleddes med ett jubileumsseminarium. Dir Carl-Axel Lindblom kåserade på ett underhållande sätt över föreningens historia, varpå Kent Nilsson, Marie-Louise Edlund och Jöran Jermer från Träskyddsinstitutet gav redovisningar över träimpregneringsindustrin i dag samt aktuell träskyddsforskning och standardisering på träskyddsområdet.

Därefter vidtog förfriskningar samt middag med dans till Lyxkvartetten. I det följande visas en bildkavalkad från festligheterna.

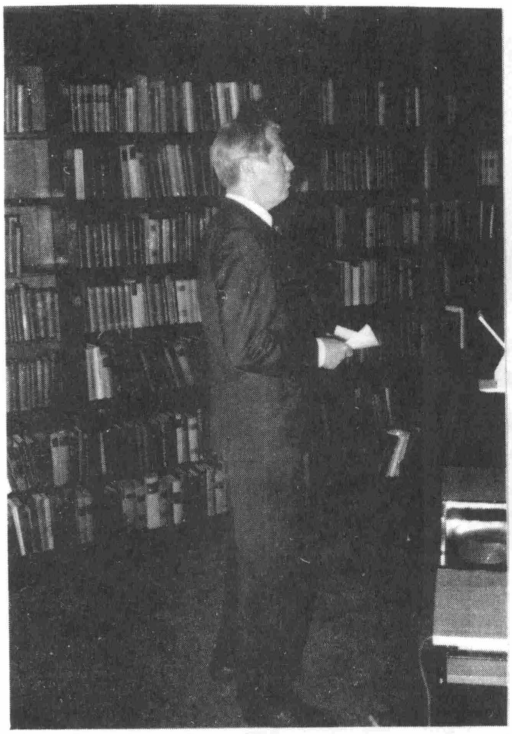

Dir Carl-Axel Lindblom kåserade underhållande om Träskyddsföreningen och dess historia.

Kolbjørn Hellum, ordförande i Norske Impregneringsverkers Forening, Matti Valoaho, ordförande i Finska Träskyddsföreningen samt Tore Peterson, Träskyddsinstitutets ordförande.

Föreningen 50 år

Redaktör Lennart Johansson, Tidningen Sågverken, Björn och Eva Esping samt prof Björn Henningsson, Sveriges Lantbruksuniversitet.

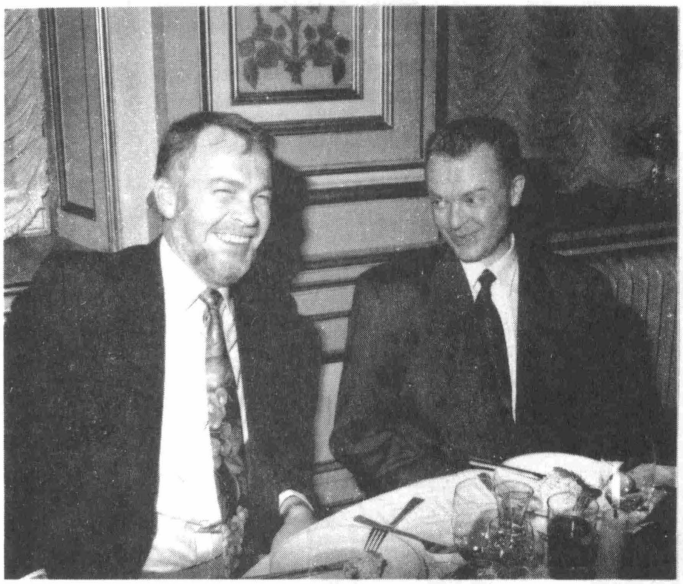

Ingvar Johansson, Provningsanstalten och Kent Nilsson, Träskyddsinstitutet hade trevligt tillsammans vid middagsbordet.

Irma och Bror Häger tillsammans med Jöran Jermer, Träskyddsinstitutet.

Marianne Werthén, Rohm & Haas Nordiska AB, med bordsgranne Erik Ohlsson från Laporte Kemwood AB.

Eva Esping och Robert Felledy, Chemwood Alvesta AB, i dansens virvlar.

Bygghandlarna representerades av VD Jan Siegbahn med hustru Marie.

Roligast på dansgolveyt hade Lennart Johansson, tidningen Sågverken, med hustru Maj-Britt.

En blomma för föreningen, säger Rune Nilsson, Laporte, i sällskap med Kolbjørn Hellum.

En kvartett från Par Bricole samt Lyxkvartetten svarade för kvällens underhållning.

Dir Eero Kangas överlämnar en gåva från Finska Träskyddsföreningen till Tommy Karlsson.

En fin tavla fick Eva Esping, ny VD i Träskyddsföreningen, motta från Kolbjørn Hellum och den norska systerföreningen.

Föreningen 50 år

Hans Lundström, Sveriges Lantbruksuniversitet, flankerad av Träskyddsinstitutets vackra damer Marie-Louise Edlund och UllaBritt Kronberg

Många tal hölls under kvällen. Föreningens tf VD Kurt Bengtson höll det längsta....

.....och Märtha Henningsson det bästa.

Tore Helgesson, Skogsägarna Västerbotten-Ö-vik, Ursula Gluhak och Martin Järnland, AB Bitus.

-- ✂----------

BESTÄLLNING

Skickas till: Svenska Träskyddsinstitutet
Box 5607
114 86 Stockholm Fax 08 - 10 80 81

Härmed beställs från Svenska Träskyddsinstitutet:

_____ex av Fältförsök med träskyddsmedel, 1988 års revision. Meddelande 164 à 150:-

_____ex av Användning av träskyddsmedel i Sverige till produktion av impregnerat trä för inhemskt förbrukning 1900-1990 à 150:-